Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

21 päivänä maaliskuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2014/26/EU – Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivinen hallinnointi – Yhteishallinnointiorganisaatiot – Riippumattomat hallinnointiyhteisöt – Pääsy tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointitoimintaan – Direktiivi 2000/31/EY – Aineellinen soveltamisala – 3 artiklan 3 kohta – Direktiivi 2006/123/EY – Aineellinen soveltamisala – 17 artiklan 11 alakohta – SEUT 56 artikla

Asiassa C-10/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale ordinario di Roma (Rooman alioikeus, Italia) on esittänyt 5.1.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 5.1.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Liberi editori e autori (LEA)

vastaan

Jamendo SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan sekä tuomarit M. Ilešič (esittelevä tuomari), I. Jarukaitis, A. Kumin ja D. Gratsias,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Di Bella,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.2.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Liberi editori e autori (LEA), edustajinaan D. Malandrino, A. Peduto ja G. M. Riccio, avvocati,

– Jamendo SA, edustajinaan M. Dalla Costa, G. Donà ja A. Ferraro, avvocati,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan R. Guizzi, avvocato dello Stato,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

– Itävallan hallitus, asiamiehinään A. Posch, J. Schmoll ja F. Zeder,

– Euroopan komissio, asiamiehinään V. Di Bucci ja J. Samnadda,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.5.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensioinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla 26.2.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/26/EU (EUVL 2014, L 84, s. 72) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Liberi editori e autori (LEA) ja Jamendo SA ja jossa on kyse tämän viimeksi mainitun Italian alueella harjoittamasta tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien hallinnointitoiminnasta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2000/31/EY

3 Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (”Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”) (EYVL 2000, L 178, s. 1) 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa varmistamalla tietoyhteiskunnan palvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä.”

4 Saman direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot eivät voi yhteensovitettuun alaan liittyvien syiden vuoksi rajoittaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapautta.”

5 Mainitun direktiivin 3 artiklan 3 kohdassa säädetään, että muun muassa sen 3 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta direktiivin liitteessä tarkoitettuihin aloihin.

6 Kyseisen liitteen sanamuodon mukaan direktiivin 2000/31 3 artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta ”seuraaviin aloihin: –– tekijänoikeus, lähioikeudet, [puolijohdetuotteiden piirimallien oikeudellisesta suojasta 16.12.1986 annetussa neuvoston] direktiivissä 87/54/ETY [(EYVL 1987, L 24, s. 36)] ja [tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivissä 96/9/EY [(EYVL 1996, L 77, s. 20)] tarkoitetut oikeudet sekä teollisoikeudet”.

Direktiivi 2006/123/EY

7 Palveluista sisämarkkinoilla 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (EUVL 2006, L 376, s. 36) 1 artiklan, jonka otsikko on ”Kohde”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan yleissäännökset, joiden avulla edistetään palveluntarjoajien sijoittautumisvapautta ja palvelujen vapaata liikkuvuutta niin, että samalla taataan palvelujen korkea laatu.”

8 Saman direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Suhde muihin [unionin] oikeuden säännöksiin”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tämän direktiivin säännökset ovat ristiriidassa palvelutoiminnan aloittamisen ja harjoittamisen erityisiä näkökohtia tietyillä aloilla tai tietyissä ammateissa säätelevien muiden yhteisön säädösten kanssa, muiden yhteisön säädösten säännöksillä on etusija ja niitä sovelletaan kyseisiin aloihin ja ammatteihin. – –”

9 Kyseisen direktiivin 16 artiklan, jonka otsikko on ”Palvelujen tarjoamisen vapaus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kunnioitettava palveluntarjoajien oikeutta tarjota palvelujaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, johon he ovat sijoittautuneet.

– –”

10 Saman direktiivin 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Lisäpoikkeukset palvelujen tarjoamisen vapaudesta”, säädetään seuraavaa:

”Edellä olevaa 16 artiklaa ei sovelleta

– –

11) tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin – –”

Direktiivi 2014/26

11 Direktiivin 2014/26 johdanto-osan 2–4, 7–9, 15, 16, 19 ja 55 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(2) Tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojatun sisällön, kuten kirjojen, audiovisuaalisten tuotantojen ja äänitetyn musiikin levittäminen, sekä tähän liittyvät palvelut edellyttävät, että tekijänoikeuden ja lähioikeuksien eri haltijat, kuten tekijät, esittäjät, tuottajat ja julkaisijat, lisensioivat oikeutensa. Tavallisesti oikeudenhaltija voi itse valita, hallinnoidaanko oikeudenhaltijan oikeuksia erikseen vai kollektiivisesti, paitsi jos jäsenvaltiot ovat toisin säätäneet unionin lainsäädännön sekä [Euroopan] unionin ja sen jäsenvaltioiden kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointiin sisältyvät lisenssien myöntäminen käyttäjille, käyttäjiä koskevat tarkastukset, oikeuksien käytön seuranta, tekijänoikeuden ja lähioikeuksien täytäntöönpano, oikeuksien hyödyntämisestä saatavien tekijänoikeustulojen kerääminen ja oikeudenhaltijoille

kuuluvien määrien maksaminen. Yhteishallinnointiorganisaatiot tekevät oikeudenhaltijoille mahdolliseksi saada tuloja käytöstä, jota he eivät voisi ohjata tai valvoa itse, myös kotimaansa ulkopuolisilla markkinoilla.

(3) [SEUT] 167 artiklassa edellytetään, että unioni ottaa kulttuurisen monimuotoisuuden huomioon toiminnassaan ja myötävaikuttaa siihen, että jäsenvaltioiden kulttuurit kehittyvät kukoistaviksi pitäen arvossa niiden kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostaen samalla niiden yhteistä kulttuuriperintöä. Yhteishallinnointiorganisaatioilla on ja olisi jatkossakin oltava tärkeä tehtävä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden edistäjinä sekä mahdollistamalla pienimpien ja vähemmän suosittujen teosvalikoimien pääsy markkinoille että tarjoamalla sosiaali-, kulttuuri- ja koulutuspalveluja oikeudenhaltijoille ja yleisölle.

(4) Unioniin sijoittautuneiden yhteishallinnointiorganisaatioiden olisi voitava nauttia perussopimuksissa vahvistetuista vapauksista edustaessaan toisissa jäsenvaltioissa asuvia tai toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneita oikeudenhaltijoita tai myöntäessään lisenssejä toisissa jäsenvaltioissa asuville tai toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneille käyttäjille.

– –

(7) Yhteishallinnointiorganisaatioiden jäsenten, oikeudenhaltijoiden ja kolmansien osapuolten etujen suojeleminen edellyttää, että tekijänoikeuksien hallinnointia ja usean valtion alueen kattavaa musiikkiteosten verkko-oikeuksien lisensiointia koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä koordinoidaan samanveroisten suojatoimien aikaansaamiseksi koko unionissa. Tämän direktiivin oikeusperustana olisi näin ollen oltava SEUT 50 artiklan 1 kohta.

(8) Tämän direktiivin tavoitteena on sovittaa yhteen kansalliset säännöt, jotka koskevat yhteishallinnointiorganisaatioiden harjoittaman tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointitoiminnan aloittamista, niiden hallintoon sovellettavia sääntöjä ja niiden valvontakehystä, minkä vuoksi sen oikeusperustana olisi oltava myös SEUT 53 artiklan 1 kohta. Koska lisäksi kyseessä on ala, joka tarjoaa palveluja kaikkialla unionissa, tämän direktiivin oikeusperustana olisi oltava myös SEUT 62 artikla.

(9) Tämän direktiivin tavoitteena on vahvistaa yhteishallinnointiorganisaatioille vaatimuksia hallinnon, varainhoidon, avoimuuden ja raportoinnin korkean tason varmistamiseksi. Tämä ei kuitenkaan saisi estää jäsenvaltioita säilyttämästä tai ottamasta käyttöön niiden alueille sijoittautuneiden yhteishallinnointiorganisaatioiden osalta tiukempia vaatimuksia kuin tämän direktiivin II osastossa säädetyt vaatimukset, jos nämä tiukemmat vaatimukset ovat unionin lainsäädännön mukaisia.

– –

(15) Oikeudenhaltijoiden olisi voitava vapaasti antaa oikeuksiensa hallinnointi riippumattomille hallinnointiyhteisöille. Tällaiset riippumattomat hallinnointiyhteisöt ovat kaupallisia yhteisöjä, jotka eroavat yhteishallinnointiorganisaatioista muun muassa siten, että ne eivät ole oikeudenhaltijoiden omistuksessa tai määräysvallassa. Kuitenkin siinä määrin kuin tällaiset riippumattomat hallinnointiyhteisöt harjoittavat samaa toimintaa kuin yhteishallinnointiorganisaatiot, niillä olisi oltava velvoite antaa edustamilleen oikeudenhaltijoille, yhteishallinnointiorganisaatioille, käyttäjille ja yleisölle tiettyjä tietoja.

(16) Audiovisuaalisen alan tuottajat, levytuottajat ja lähetystoiminnan harjoittajat lisensioivat omia oikeuksiaan tietyissä tapauksissa yhdessä esimerkiksi esittäjien niille erikseen neuvoteltujen sopimusten pohjalta siirtämien oikeuksien kanssa ja toimivat oman etunsa mukaisesti. Kirjojen, musiikin ja lehtien julkaisijat lisensioivat oikeuksia, jotka on siirretty niille erikseen neuvoteltujen sopimusten pohjalta, ja toimivat oman etunsa mukaisesti. Näin ollen audiovisuaalisen alan tuottajia, levytuottajia, lähetystoiminnan harjoittajia ja julkaisijoita ei olisi pidettävä ”riippumattomina hallinnointiyhteisöinä”. Myöskään teosten tekijöiden ja esittäjien managereja ja edustajia, jotka edustavat oikeudenhaltijoita näiden suhteissa yhteishallinnointiorganisaatioihin, ei olisi pidettävä ”riippumattomina hallinnointiyhteisöinä”, sillä ne eivät hallinnoi oikeuksia tariffien asettamisen ja lisenssien myöntämisen muodossa eivätkä kerää rahaa käyttäjiltä.

– –

(19) SEUT:ssa vahvistetut vapaudet huomioon ottaen tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivinen hallinnointi [edellyttäisi], että oikeudenhaltijan olisi voitava vapaasti valita yhteishallinnointiorganisaatio hallinnoimaan oikeuksiaan, olkoonpa näissä oikeuksissa kyse oikeudesta välittää yleisölle tai valmistaa kappale tai sellaisiin luokkiin kuuluvista oikeuksista, jotka liittyvät hyödyntämismuotoon, kuten lähetystoiminnan harjoittaminen, teatteriesitys tai kappaleen valmistaminen verkkojakelua varten, edellyttäen, että oikeudenhaltijan valitsema yhteishallinnointiorganisaatio hallinnoi jo tällaisia oikeuksia tai tällaisiin luokkiin kuuluvia oikeuksia.

– –

Tämän tasapainon säilyttämiseksi oikeudenhaltijoiden olisi voitava helposti peruuttaa yhteishallinnointiorganisaatiolta oikeutensa tai tiettyyn luokkaan kuuluvat oikeutensa ja hallinnoida näitä oikeuksia erikseen tai uskoa tai siirtää niiden hallinnoin[ti] osittain tai kokonaan toiselle yhteishallinnointiorganisaatiolle tai toiselle yhteisölle riippumatta yhteishallinnointiorganisaation, toisen yhteisön tai oikeudenhaltijan kansalaisuus-, asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta. Jos jäsenvaltio unionin lainsäädännön ja unionin ja sen jäsenvaltioiden kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti säätää pakollisesta oikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista, oikeudenhaltija voi valita vain toisen yhteishallinnointiorganisaation.

– –

– –

(55) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli parantaa yhteishallinnointiorganisaatioiden jäsenten valmiuksia valvoa näiden organisaatioiden toimintaa, taata yhteishallinnointiorganisaatioiden riittävä avoimuus ja parantaa usean valtion alueen kattavaa musiikkiteosten tekijänoikeuksien lisensointia verkkokäyttöä varten, vaan ne voidaan laajuutensa ja vaikutustensa takia saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä [SEUT] 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.”

12 Saman direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan tarvittavat vaatimukset sen varmistamiseksi, että yhteishallinnointiorganisaatioiden suorittama tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointi toimii moitteettomasti. Siinä vahvistetaan myös vaatimukset yhteishallinnointiorganisaatioiden suorittamalle usean valtion alueen kattavalle musiikkiteosten tekijänoikeuksien lisensoinnille verkkokäyttöä varten.”

13 Direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin I, II, IV ja V osastoa sovelletaan 34 artiklan 2 kohtaa ja 38 artiklaa lukuun ottamatta kaikkiin unioniin sijoittautuneisiin yhteishallinnointiorganisaatioihin.

2. Tämän direktiivin III osastoa sekä 34 artiklan 2 kohtaa ja 38 artiklaa sovelletaan sellaisiin unioniin sijoittautuneisiin yhteishallinnointiorganisaatioihin, jotka hallinnoivat musiikkiteosten tekijöiden oikeuksia verkkokäyttöä varten useissa eri valtioissa.

3. Tämän direktiivin asiaankuuluvia säännöksiä sovelletaan yhteisöihin, jotka ovat suoraan tai välillisesti, kokonaan tai osittain yhteishallinnointiorganisaation omistuksessa tai sen määräysvallassa, edellyttäen että tällaiset yhteisöt harjoittavat toimintaa, joka kuuluisi tämän direktiivin säännösten soveltamisalaan, jos se olisi yhteishallinnointiorganisaation harjoittamaa toimintaa.

4. Tämän direktiivin 16 artiklan 1 kohtaa, 18 ja 20 artiklaa, 21 artiklan 1 kohdan a, b, c, e, f ja g alakohtaa sekä 36 ja 42 artiklaa sovelletaan kaikkiin unioniin sijoittautuneisiin riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin.”

14 Saman direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, sanamuoto on seuraava:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) ’yhteishallinnointiorganisaatiolla’ organisaatiota, joka on lakisääteisesti taikka siirron, lisenssin tai jonkin muun sopimusjärjestelyn nojalla valtuutettu ainoana tai pääasiallisena tarkoituksenaan hallinnoimaan tekijänoikeutta tai tekijänoikeuden lähioikeuksia useamman kuin yhden oikeudenhaltijan puolesta näiden oikeudenhaltijoiden yhteisen edun mukaisesti ja joka täyttää yhden tai molemmat seuraavista kriteereistä:
   i) se on jäsentensä omistuksessa tai määräysvallassa;
   ii) se on voittoa tavoittelematon organisaatio;

b) ’riippumattomalla hallinnointiyhteisöllä’ organisaatiota, joka on lakisääteisesti taikka siirron, lisenssin tai jonkin muun sopimusjärjestelyn nojalla valtuutettu ainoana tai pääasiallisena tarkoituksenaan hallinnoimaan tekijänoikeutta tai tekijänoikeuden lähioikeuksia useamman kuin yhden oikeudenhaltijan puolesta näiden oikeudenhaltijoiden yhteisen edun mukaisesti ja joka
   i) ei ole suoraan tai välillisesti, kokonaan tai osittain oikeudenhaltijoiden omistuksessa tai määräysvallassa ja
   ii) on voittoa tavoitteleva järjestö;

– –

j) ’edustussopimuksella’ yhteishallinnointiorganisaatioiden välistä sopimusta, jolla jokin yhteishallinnointiorganisaatio valtuuttaa jonkin toisen yhteishallinnointiorganisaation hallinnoimaan edustamiaan oikeuksia, mukaan lukien 29 ja 30 artiklan nojalla tehdyt sopimukset;

_ _”

15 Direktiivin 2014/26 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleiset periaatteet”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteishallinnointiorganisaatiot toimivat niiden oikeudenhaltijoiden etujen mukaisesti, joiden oikeuksia ne edustavat, eivätkä aseta näille velvoitteita, jotka eivät ole tarpeen kyseisten oikeudenhaltijoiden oikeuksien ja etujen suojelemiseksi tai näiden oikeuksien hallinnoimiseksi tehokkaasti.”

16 Saman direktiivin 5 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeudenhaltijoiden oikeudet”, sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on 2–8 kohdassa säädetyt oikeudet ja että nämä oikeudet vahvistetaan yhteishallinnointiorganisaation perussäännössä tai jäsenyysehdoissa.

2. Oikeudenhaltijoilla on oikeus valtuuttaa valitsemansa yhteishallinnointiorganisaatio hallinnoimaan valitsemiaan oikeuksia, oikeuksien luokkia tai teosten ja muun aineiston tyyppejä valitsemillaan alueilla riippumatta yhteishallinnointiorganisaation tai oikeudenhaltijan kansalaisuudesta tai asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta. Jollei yhteishallinnointiorganisaatiolla ole objektiivisesti perusteltuja syitä kieltäytyä, se on velvoitettu hallinnoimaan näitä oikeuksia, oikeuksien luokkia tai teosten ja muun aineiston tyyppejä, edellyttäen että niiden hallinnointi kuuluu sen toimialaan.

3. Oikeudenhaltijoilla on oikeus myöntää lisenssejä valitsemiensa oikeuksien ja tiettyihin luokkiin kuuluvien oikeuksien tai teosten ja muun aineiston tyyppien osalta ei-kaupalliseen käyttöön.

4. Oikeudenhaltijoilla on oikeus lakkauttaa yhteishallintaorganisaatiolle antamansa valtuutus hallinnoida oikeuksia, oikeuksien luokkia tai teosten ja muun aineiston tyyppejä, tai peruuttaa yhteishallinnointiorganisaatiolta mitkä tahansa 2 kohdan mukaisesti valitsemansa oikeudet, oikeuksien luokat tai teosten ja muun aineiston tyypit valitsemillaan alueilla ilmoittamalla tästä kohtuullisessa, enintään kuuden kuukauden irtisanomisajassa. Yhteishallinnointiorganisaatio voi päättää, että tällainen lakkautus tai peruutus tulee voimaan vasta tilikauden päättyessä.

5. Jos oikeudenhaltijalle kuuluu määriä oikeuksien hyödyntämisestä, joka on tapahtunut ennen valtuutuksen lakkauttamisen tai oikeuksien peruuttamisen voimaantuloa tai ennen lakkauttamisen ja peruuttamisen voimaantuloa myönnetyn lisenssin nojalla, oikeudenhaltijalla säilyvät hänen 12, 13, 18, 20, 28 ja 33 artiklan mukaiset oikeutensa.

6. Yhteishallinnointiorganisaatiot eivät saa rajoittaa 4 ja 5 kohdassa säädettyjen oikeuksien käyttöä asettamalla näiden oikeuksien käyttämisen edellytykseksi, että lakkautuksen tai peruutuksen kohteena olevien oikeuksien, oikeuksien luokkien tai teosten ja muun aineiston tyyppien hallinnointi siirretään toiselle yhteishallinnointiorganisaatiolle.

– –”

17 Mainitun direktiivin 6 artiklan, jonka otsikko on ”Yhteishallinnointiorganisaatioiden jäsenyyssäännöt”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Yhteishallinnointiorganisaatioiden on hyväksyttävä jäseniksi oikeudenhaltijat ja oikeudenhaltijoita edustavat yhteisöt, mukaan lukien muut yhteishallinnointiorganisaatiot ja oikeudenhaltijoiden yhteenliittymät, jos nämä täyttävät jäsenyysvaatimukset, joiden on perustuttava objektiivisiin, avoimiin ja syrjimättömiin kriteereihin. – –”

18 Direktiivin 2014/26 16 artiklan otsikko on ”Lisensiointi”, ja sen sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteishallinnointiorganisaatiot ja käyttäjät neuvottelevat oikeuksien lisensioinnista vilpittömässä mielessä. – –

2. Lisensiointiehtojen on perustuttava objektiivisiin ja syrjimättömiin kriteereihin. – –

Oikeudenhaltijoiden on saatava oikeuksiensa käytöstä asianmukainen korvaus. Yksinoikeuksien ja korvaus-oikeuksien tariffien on oltava kohtuullisia suhteessa muun muassa oikeuksien käytön taloudelliseen arvoon liiketoiminnassa, kun otetaan huomioon teosten ja muun aineiston käytön luonne ja laajuus, sekä suhteessa yhteishallinnointiorganisaation tarjoaman palvelun taloudelliseen arvoon. – –

3. Yhteishallinnointiorganisaatioiden on vastattava ilman aiheetonta viivytystä käyttäjien pyyntöihin ja ilmoitettava muun muassa tiedot, joita yhteishallinnointiorganisaatio tarvitsee voidakseen tarjota lisenssiä.

Saatuaan kaikki olennaiset tiedot yhteishallinnointiorganisaation on ilman aiheetonta viivytystä joko tarjottava lisenssiä tai annettava käyttäjälle perusteltu lausunto, jossa selvitetään, miksi se ei aio lisensioida tiettyä palvelua.

– –”

19 Direktiivin 30 artiklan, jonka otsikko on ”Velvollisuus edustaa toista yhteishallinnointiorganisaatiota usean valtion alueen kattavassa lisensioinnissa”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos yhteishallinnointiorganisaatio, joka ei myönnä tai tarjoa usean valtion alueen kattavia omaan teosvalikoimaansa kuuluvien musiikkiteosten verkko-oikeuksia, pyytää toista yhteishallinnointiorganisaatiota tekemään kanssaan edustussopimuksen näiden oikeuksien edustamisesta, pyynnön saaneen yhteishallinnointiorganisaation on suostuttava pyyntöön, jos se jo myöntää tai tarjoaa usean valtion alueen kattavia yhden tai useamman toisen yhteishallinnointiorganisaation teosvalikoimaan kuuluvien musiikkiteosten verkko-oikeuksien lisenssejä samassa oikeuksien luokassa.”

20 Mainitun direktiivin 36 artiklan, jonka otsikko on ”Noudattaminen”, sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarkoitusta varten nimetyt toimivaltaiset viranomaiset valvovat, että jäsenvaltioiden alueelle sijoittautuneet yhteishallinnointiorganisaatiot noudattavat tämän direktiivin nojalla annettuja kansallisia säännöksiä.

– –

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarkoitusta varten nimetyillä toimivaltaisilla viranomaisilla on valta määrätä asianmukaisia seuraamuksia ja toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä, jos tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettuja kansallisia säännöksiä ei ole noudatettu. Näiden seuraamusten ja toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

– –”

21 Direktiivin 2014/26 39 artiklassa, jonka otsikko on ”Yhteishallinnointiorganisaatioista ilmoittaminen”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on hallussaan olevien tietojen pohjalta toimitettava komissiolle luettelo alueelleen sijoittautuneista yhteishallinnointiorganisaatioista viimeistään 10 päivänä huhtikuuta 2016.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viipymättä mahdollisista muutoksista tähän luetteloon.

Komissio julkistaa nämä tiedot ja pitää ne ajan tasalla.”

22 Kyseisen direktiivin 41 artiklassa, jonka otsikko on ”Asiantuntijaryhmä”, säädetään seuraavaa:

”Perustetaan asiantuntijaryhmä. Se muodostuu jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajista. Asiantuntijaryhmän puheenjohtajana on komission edustaja, ja se kokoontuu joko puheenjohtajan aloitteesta tai jäsenvaltion valtuuskunnan pyynnöstä. Ryhmän tehtävänä on:

a) tarkastella vaikutuksia, joita tämän direktiivin saattamisella osaksi kansallista lainsäädäntöä on yhteishallinnointiorganisaatioiden ja riippumattomien hallinnointiyhteisöjen toimintaan sisämarkkinoilla, ja tuoda esiin mahdollisia ongelmia;

– –”

Italian oikeus

23 Tekijänoikeuden ja sen lähioikeuksien suojasta 22.4.1941 annetun lain nro 633 (legge n. 633 – Protezione del diritto d’autore e di altri diritti connessi al suo esercizio) (GURI nro 166, 16.7.1941), sellaisena kuin se on muutettuna verotusta ja valtion varainhoitoa koskevista kiireellisistä säännöksistä ja pakottavista syistä 16.10.2017 annetulla asetuksella nro 148 (decreto legge n. 148 – Disposizioni urgenti in materia finanziaria e per esigenze indifferibili) (GURI nro 242, 16.10.2017) (jäljempänä tekijänoikeuksien suojasta annettu laki), 180 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Società italiana degli autori ed editorilla (SIAE; Italian tekijänoikeusjärjestö) ja muilla [(15.3.2017 annetussa asetuksessa nro 35, jolla direktiivi 2014/26 on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, (decreto legislativo n. 35 – Attuazione della direttiva 2014/26/UE sulla gestione collettiva dei diritti d’autore e dei diritti connessi e sulla concessione di licenze multiterritoriali per i diritti su opere musicali per l’uso online nel mercato interno) (GURI nro 72, 27.3.2017; jäljempänä asetus nro 35/2017) tarkoitetuilla yhteishallinnointiorganisaatioilla on yksinoikeus toimia toteuttamistavasta riippumatta välittäjänä toimimalla millä tahansa tavalla suoraan tai välillisesti avustajana, välittäjänä, valtuutettuna, edustajana tai luovutuksensaajana suojattujen teosten edustamista, esittämistä ja yleisradioimalla levittämistä koskevien oikeuksien käyttämiseksi, satelliitin kautta tapahtuva yleisölle

välittäminen sekä mekaaninen kappaleen valmistaminen ja elokuvakappaleen valmistaminen mukaan luettuina.

Tällaisen toiminnan tarkoituksena on

1) suojattujen teosten taloudellista hyödyntämistä koskevien lisenssien ja valtuutusten myöntäminen oikeudenhaltijoiden puolesta ja niiden edun mukaisesti

2) kyseisistä lisensseistä ja valtuutuksista saatujen tulojen kerääminen

3) näiden tulojen jakaminen oikeudenhaltijoiden kesken.

SIAE:n toimintaan sovelletaan lisäksi niiden maiden lainsäädännössä säädettyjä sääntöjä, joissa SIAE:lla on järjestäytynyt edustusto.

Edellä tarkoitettu yksinoikeus ei rajoita tekijän taikka tekijän seuraajien tai edunsaajien oikeutta käyttää suoraan heille tässä laissa tunnustettuja oikeuksia.

_ _”

24 Asetuksen nro 35/2017 4 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Oikeudenhaltijat voivat antaa oikeuksiensa, oikeuksien luokkien tai teosten ja muun aineiston tyyppien hallinnoinnin ilmoittamiensa alueiden osalta valitsemalleen yhteishallinnointiorganisaatiolle tai riippumattomalle hallinnointiyhteisölle siitä riippumatta, missä Euroopan unionin jäsenvaltiossa yhteishallinnointiorganisaation, riippumattoman hallinnointiyhteisön tai oikeudenhaltijan asuinpaikka tai sijoittautumispaikka on tai minkä jäsenvaltion kansalaisuus hänellä on, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [tekijänoikeuksien suojasta annetun lain] 180 §:n säännösten soveltamista tekijänoikeuksien hallinnointitoiminnan osalta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

25 LEA on yhteishallinnointiorganisaatio, johon sovelletaan Italian oikeutta ja jolla on oikeus hallinnoida tekijänoikeuksia Italiassa.

26 Jamendo, joka on Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, on riippumaton hallinnointiyhteisö, joka on harjoittanut toimintaansa Italiassa vuodesta 2004 alkaen.

27 LEA on nostanut Tribunale ordinario di Romassa (Rooman alioikeus, Italia), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, Jamendoa vastaan kieltokanteen, jossa se vaatii, että Jamendo velvoitetaan lopettamaan tekijänoikeuksien hallinnointitoimintansa Italiassa. Vaatimuksensa tueksi LEA vetoaa siihen, että Jamendo harjoittaa tätä toimintaa Italiassa laittomasti, koska sen nimeä ei ole merkitty tekijänoikeuksien hallinnointiin Italiassa valtuutettujen organisaatioiden luetteloon, koska se ei täytä asetuksessa nro 35/2017 säädettyjä erityisvaatimuksia ja koska se ei ole tehnyt ilmoitusta televiestintäministeriölle ennen toimintansa aloittamista, mikä on ristiriidassa kyseisen asetuksen 8 §:n kanssa.

28 Jamendo väittää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että direktiivi 2014/26 on saatettu virheellisesti osaksi Italian oikeutta ja ettei Italian lainsäätäjä ole antanut riippumattomille hallinnointiyhteisöille kyseisessä direktiivissä säädettyjä oikeuksia.

29 Jamendo huomauttaa tältä osin, että tekijänoikeuksien suojasta annetun lain 180 §:n mukaan kyseinen hallinnointitoiminta Italiassa on varattu yksinomaan SIAE:lle ja muille siinä tarkoitetuille yhteishallinnointiorganisaatioille, minkä vuoksi riippumattomat hallinnointiyhteisöt eivät voi harjoittaa tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaa ja ne joutuvat tekemään edustussopimuksia SIAE:n tai muiden valtuutettujen yhteishallinnointiorganisaatioiden kanssa.

30 Toissijaisesti Jamendo esittää, ettei sen toiminnassa ole kyse tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnista vaan tekijänoikeuksien suorasta hallinnoinnista, ja se vetoaa tältä osin direktiivin 2014/26 johdanto-osan 16 perustelukappaleeseen, josta sen mukaan käy ilmi, että yhteisöt, jotka lisensioivat oikeuksia, jotka niille on siirretty erikseen neuvoteltujen sopimusten pohjalta, eivät kuulu tämän direktiivin 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettuun riippumattoman hallinnointiyhteisön käsitteeseen.

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo yhtäältä, että Jamendon toiminta ei vaikuta sellaiselta, että se voidaan määritellä suoraksi hallinnoinniksi, koska se myöntää lisenssejä ja alilisenssejä, kerää maksuja teoksen käyttökertojen perusteella ja pidättää itselleen prosentuaalisesti määritetyn osuuden kerätyistä maksuista. Jamendon jäsenilleen tarjoamat sopimukset eivät myöskään vaikuta olevan erikseen neuvoteltuja, eikä eri vaihtoehtojen tarjoaminen ole omiaan kyseenalaistamaan sitä, että kyseiset sopimukset on luonnehdittava vakiosopimuksiksi, jolloin yksittäisiä sopimuksia ei voida pitää erikseen neuvoteltuina.

32 Kyseinen tuomioistuin katsoo toisaalta, että tekijänoikeuksien suojasta annetun lain 180 §:ssä ei sallita sitä, että riippumattomat hallinnointiyhteisöt voivat toimia välittäjänä suojattujen teosten edustamista, esittämistä ja yleisradioimalla levittämistä koskevien oikeuksien käyttämiseksi.

33 Tässä tilanteessa Tribunale ordinario di Roma on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiiviä 2014/26] tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle laille, jossa pääsy tekijänoikeuksien hallinnointimarkkinoille – tai ainakin lisensiointi käyttäjille – varataan ainoastaan toimijoille, jotka voidaan kyseisen direktiivin määritelmän mukaan luokitella yhteishallinnointiorganisaatioiksi, ja suljetaan pois sekä samassa valtiossa että muissa jäsenvaltioissa perustetut toimijat, jotka voidaan luokitella riippumattomiksi hallinnointiyhteisöiksi?”

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

34 Unionin tuomioistuimessa järjestetyssä istunnossa Italian hallitus esitti väitteen ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisesta, koska pääasia on sen mukaan kuvitteellinen.

35 Italian hallituksen mukaan se seikka, että pääasian oikeudenkäynnin asianosaiset ovat esittäneet unionin tuomioistuimessa samansuuntaisia kantoja, joilla ne vaativat lähinnä toteamaan, että unionin oikeuden kanssa on ristiriidassa Italian lainsäädäntö, jossa pääsy tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaan on varattu yhteishallinnointiorganisaatioille ja jossa riippumattomat hallinnointiyhteisöt eivät voi harjoittaa kyseistä toimintaa, on riittävä osoitus siitä, että pääasian oikeudenkäynti on luonteeltaan keinotekoinen.

36 Tältä osin on muistettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset näin ollen koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 12.10.2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeussäännön tulkitsemisella tai sen pätevyyden arvioinnilla ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 12.10.2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Käsiteltävässä asiassa on tosin huomautettava, että LEA on vaatinut ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että Jamendo on velvoitettava lopettamaan tekijänoikeuksien hallinnointitoimintansa Italiassa, koska tämä toiminta on ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan Italian lainsäädännön kanssa, mutta LEA väittää unionin tuomioistuimeen toimittamissaan kirjallisissa huomautuksissa lähinnä, että kyseinen Italian lainsäädäntö ei ole yhteensopiva unionin oikeuden kanssa.

39 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 36 ja 37 kohdassa mieleen palautettu oikeuskäytäntö, mainittu seikka sekä se, että pääasian oikeudenkäynnin asianosaiset ovat yhtä mieltä unionin oikeuden tulkinnasta, eivät kuitenkaan ole omiaan vaikuttamaan pääasian oikeusriidan aitouteen eikä siten käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamiseen, kun sellaisia seikkoja ei ole, jotka osoittaisivat ilmeisellä tavalla, että kyseinen oikeudenkäynti on luonteeltaan keinotekoinen tai kuvitteellinen (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2005, Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709, 37–39 kohta ja tuomio 19.6.2012, Chartered Institute of Patent Attorneys, C-307/10, EU:C:2012:361, 31–34 kohta).

40 On kuitenkin todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa ennakkoratkaisukysymyksensä sanamuodossa ”sekä samassa valtiossa että muissa jäsenvaltioissa” perustettuihin riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin. Jamendo on sijoittautunut Luxemburgiin, eikä yhdenkään unionin tuomioistuimen hallussa olevassa asiakirja-aineistossa olevan seikan perusteella voida ajatella, että pääasia koskee Italiaan sijoittautunutta riippumatonta hallinnointiyhteisöä. Näissä olosuhteissa on todettava, että ennakkoratkaisukysymys on luonteeltaan hypoteettinen siltä osin kuin se koskee asianomaiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita riippumattomia hallinnointiyhteisöjä.

41 Näin ollen on katsottava tämän tuomion 37 kohdassa muistutetun oikeuskäytännön mukaisesti, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee Italiaan sijoittautuneita riippumattomia hallinnointiyhteisöjä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

42 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko direktiiviä 2014/26 tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa suljetaan pois yleisesti ja ehdottomasti toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta riippumattomilta hallinnointiyhteisöiltä mahdollisuus tarjota tekijänoikeuksien hallinnointipalveluita tässä ensimmäisessä jäsenvaltiossa.

43 Kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 7, 8 ja 55 perustelukappaleesta käy ilmi, sillä pyritään sovittamaan yhteen kansalliset säännöt, jotka koskevat yhteishallinnointiorganisaatioiden harjoittaman tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointitoiminnan aloittamista, niiden hallintoon sovellettavia sääntöjä ja niiden valvontakehystä sekä vaatimuksia usean valtion alueen kattavalle musiikkiteosten tekijänoikeuksien lisensoinnille verkkokäyttöä varten, yhteishallinnointiorganisaatioiden jäsenten, oikeudenhaltijoiden ja kolmansien etujen suojaamiseksi valvomalla, että näihin sovelletaan samanveroisia suojatoimia koko unionissa.

44 Tässä tarkoituksessa mainitun direktiivin 1 artiklassa, yhdessä sen johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen kanssa, asetetaan muun muassa vaatimuksia yhteishallinnointiorganisaatioille hallinnon, varainhoidon, avoimuuden ja raportoinnin korkean tason varmistamiseksi.

45 Kuten direktiivin 2014/26 johdanto-osan 15 perustelukappaleessa todetaan, unionin lainsäätäjä katsoi, että vaikka riippumattomat hallinnointiyhteisöt ovat kaupallisia yhteisöjä, jotka eroavat yhteishallinnointiorganisaatioista muun muassa siten, että ne eivät ole oikeudenhaltijoiden omistuksessa tai määräysvallassa, ne harjoittavat samaa toimintaa kuin yhteishallinnointiorganisaatiot, joten se päätti, että niihin oli sovellettava velvollisuutta toimittaa tietyt tiedot.

46 Direktiivin 2014/26 2 artiklan 4 kohdassa säädetään tässä tarkoituksessa, että riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin sovelletaan tiettyjä tämän direktiivin erityisiä säännöksiä, jotka koskevat tietojen antamista näiden yhteisöjen edustamille oikeudenhaltijoille, yhteishallinnointiorganisaatioille, käyttäjille ja yleisölle.

47 Saman direktiivin 5 artikla, jonka 2 kohdassa oikeudenhaltijoille myönnetään oikeus valita, minkä yhteishallinnointiorganisaation tehtäväksi ne antavat edustamisensa, riippumatta asianomaisen yhteishallinnointiorganisaation, toisen yhteisön tai oikeudenhaltijan kansalaisuus-, asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta, ei kuitenkaan kuulu säännöksiin, jotka kyseisen direktiivin 2 artiklan 4 kohdassa on lueteltu.

48 Lisäksi, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 38 kohdassa, yhdessäkään muussa direktiivin 2014/26 säännöksessä ei säädetä näiden yhteisöjen pääsystä tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaan.

49 On toki niin, että direktiivin 2014/26 johdanto-osan 19 perustelukappaleessa todetaan muun muassa, että oikeudenhaltijoilla olisi oltava mahdollisuus peruuttaa helposti yhteishallinnointiorganisaatiolta oikeutensa ja hallinnoida näitä oikeuksia erikseen tai uskoa niiden hallinnointi toiselle yhteishallinnointiorganisaatiolle tai toiselle yhteisölle riippumatta asianomaisen yhteishallinnointiorganisaation, toisen yhteisön tai oikeudenhaltijan kansalaisuus-, asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta.

50 On kuitenkin niin, että yhtäältä tämän direktiivin 5 artiklan 4 kohdassa säädetty oikeudenhaltijoiden mahdollisuus peruuttaa oikeuksiensa hallinnointi yhteishallinnointiorganisaatiolta ei merkitse, että jäsenvaltioilla on velvollisuus huolehtia siitä, että näillä oikeudenhaltijoilla on oikeus uskoa oikeuksiensa hallinnointi valitsemalleen riippumattomalle hallinnointiyhteisölle riippumatta tämän organisaation kansalaisuus-, asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta.

51 Toisaalta mainitun direktiivin johdanto-osan 19 perustelukappale ei voi johtaa kyseisen direktiivin 2 artiklan 4 kohdan ja 5 artiklan 2 kohdan tulkintaan, joka olisi ristiriidassa näiden säännösten sanamuodon kanssa. Oikeuskäytännössä katsotaan nimittäin vakiintuneesti, että vaikka unionin säädöksen johdanto-osassa voidaan täsmentää kyseisen säädöksen säännösten sisältöä ja siinä annetaan tärkeitä tulkinnan osatekijöitä, jotka voivat selventää mainitun säädöksen laatijan tahtoa, sillä ei ole sitovaa oikeudellista arvoa eikä siihen voida vedota kyseisen säädöksen varsinaisista säännöksistä poikkeamiseksi eikä näiden säännösten tulkitsemiseksi tavalla, joka on niiden sanamuodon vastainen (ks. vastaavasti tuomio 25.3.2021, Balgarska Narodna Banka, C-501/18, EU:C:2021:249, 90 kohta oikeuskäytäntöviitteineen).

52 Näin ollen, kun otetaan huomioon, että direktiivin 2014/26 2 artiklan 4 kohdassa luetellaan tyhjentävästi riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin sovellettavat säännökset, tämän direktiivin 5 artiklan 1, 2 ja 4 kohtaa, luettuina yhdessä sen johdanto-osan 19 perustelukappaleen kanssa, ei voida tulkita siten, että jäsenvaltioilla on velvollisuus huolehtia siitä, että oikeudenhaltijoilla on oikeus uskoa oikeuksiensa hallinnointi valitsemalleen riippumattomalle hallinnointiyhteisölle riippumatta kyseisen yhteisön tai oikeudenhaltijan kansalaisuus-, asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta.

53 Koska direktiiviin 2014/26 ei sisälly tällaista velvollisuutta eikä yleisemmin säännöstä, jolla säädettäisiin näiden yhteisöjen pääsystä tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaan, on katsottava, ettei tällä direktiivillä yhdenmukaisteta tällaiseen pääsyyn sovellettavia edellytyksiä ja ettei se näin ollen ole esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa suljetaan pois yleisesti ja ehdottomasti toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta riippumattomilta hallinnointiyhteisöiltä mahdollisuus tarjota tässä ensimmäisessä jäsenvaltiossa tekijänoikeuksien hallinnointipalveluita.

54 Tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että tällainen kansallinen lainsäädäntö jäisi kokonaisuudessaan unionin oikeuden ulkopuolelle, eikä varsinkaan, että se on unionin oikeuden mukainen.

55 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että pääasiassa on kyseessä tilanne, jolla on yhteys jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska Jamendo, joka on Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, ei Italian lainsäädännön nojalla voi tarjota Italiassa tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien hallinnointipalveluita riippumattomana hallintoyhteisönä. Nämä seikat osoittavat, että kun otetaan huomioon pääasian kohde, unionin tuomioistuimen on, jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, tulkittava unionin oikeuden muita säännöksiä.

56 Koska tällaisella lainsäädännöllä säädellään tilanteita, joilla on yhteys jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, se voi kuulua perusvapauksia koskevien EUT-sopimuksen määräysten soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 18.9.2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, 49 kohta oikeuskäytäntöviitteineen).

57 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyössä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Vaikka siis ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain tietyn unionin oikeuden säännöksen tulkintaa, tämä seikka ei estä unionin tuomioistuinta esittämästä sille kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänään olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin viitannut niihin kysymyksissään. Unionin tuomioistuimen on tällaisessa tilanteessa poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (ks. vastaavasti tuomio 18.9.2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, 50 kohta oikeuskäytäntöviitteineen).

58 Lisäksi on katsottava, että kansallisia toimenpiteitä alalla, joka on ollut unionin tasolla kattavan yhdenmukaistamisen kohteena, on arvioitava suhteessa kyseisen yhdenmukaistamistoimenpiteen säännöksiin eikä suhteessa primaarioikeuden määräyksiin (ks. vastaavasti tuomio 18.9.2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, 52 kohta).

59 Käsiteltävässä asiassa, kuten tämän tuomion 54 kohdasta ilmenee, direktiivillä 2014/26 ei kylläkään ole yhdenmukaistettu edellytyksiä, joita sovelletaan riippumattomien hallinnointiyhteisöjen tekijänoikeuksien hallinnointipalveluiden tarjoamisen aloittamiselle. Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 40 ja 41 kohdassa toteaa, on kuitenkin myös tarkasteltava, voivatko tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien hallinnointipalvelut, joita Jamendon kaltainen riippumaton hallinnointiyhteisö tarjoaa, kuulua direktiivin 2000/31 tai direktiivin 2006/123 aineelliseen soveltamisalaan.

60 Tältä osin on todettava aluksi, että direktiivillä 2000/31 säännellään sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan erityisesti tietoyhteiskunnan palveluja. Direktiivin 2006/123 3 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta, jos sen säännökset ovat ristiriidassa palvelutoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen erityisiä näkökohtia tietyillä aloilla tai tietyissä ammateissa säätelevien muiden unionin säädösten kanssa.

61 Näin ollen on tarkasteltava ensimmäiseksi, säännelläänkö direktiivillä 2000/31 riippumattomien hallinnointiyhteisöjen harjoittamaa tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaa ja, mikäli näin ei ole, kuuluuko tämä toiminta direktiivin 2006/123 soveltamisalaan.

Direktiivin 2000/31 sovellettavuus

62 Direktiivin 2000/31 3 artiklan 2 kohdassa kielletään jäsenvaltioita rajoittamasta toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapautta.

63 Tämän direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaan tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei kuitenkaan sovelleta ”aloihin”, joita tarkoitetaan kyseisen direktiivin liitteessä, jossa viitataan muun muassa ”tekijänoikeuteen” ja ”lähioikeuksiin”.

64 On todettava, että direktiivin 2000/31 3 artiklan 3 kohdassa säädetty poikkeus on muotoiltu laajasti siten, että siinä viitataan yleisesti tekijänoikeuden ja lähioikeuksien ”alaan” kuuluvien palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksiin.

65 Lisäksi mikään tässä direktiivissä ei viittaa siihen, että tämän poikkeuksen antaessaan unionin lainsäätäjä olisi halunnut sulkea sen soveltamisalasta pois tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien hallinnointipalvelut.

66 Näin ollen on katsottava, että tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien hallinnointi, johon – kuten direktiivin 2014/26 johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta käy ilmi – sisältyy muun muassa lisenssien myöntäminen käyttäjille, oikeuksien käytön seuranta, tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien täytäntöönpano, oikeuksien hyödyntämisestä saatavien tekijänoikeustulojen kerääminen ja oikeudenhaltijoille kuuluvien määrien maksaminen, kuuluu direktiivin 2000/31 3 artiklan 3 kohdassa, luettuna yhdessä sen liitteen kanssa, säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan.

67 Tätä tulkintaa ei kyseenalaista se seikka, että direktiivin 2000/31 3 artiklan 3 kohtaa on tämän direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädettyä yleistä sääntöä koskevana poikkeuksena tulkittava suppeasti. Vaikka vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että säännöksiä, joilla poiketaan perusvapaudesta, on tulkittava suppeasti, on kuitenkin huolehdittava siitä, että poikkeus säilyttää tehokkaan vaikutuksensa, ja kunnioitettava poikkeuksen tavoitetta (ks. vastaavasti tuomio 4.10.2011, Football Association Premier League ym., C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, 162 ja 163 kohta).

68 Näin ollen on todettava, että direktiivin 2003/31 säännökset eivät ole sovellettavissa tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien hallinnointipalveluihin.

Direktiivin 2006/123 sovellettavuus

69 Direktiivin 2006/123 1 artiklan 1 kohdan mukaan tällä direktiivillä pyritään muun muassa edistämään palvelujen vapaata liikkuvuutta niin, että samalla taataan palvelujen korkea laatu.

70 Tätä varten tämän direktiivin 16 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kunnioitettava palveluntarjoajien oikeutta tarjota palvelujaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, johon ne ovat sijoittautuneet.

71 Mainitun direktiivin 17 artiklan 11 alakohdan mukaan sen 16 artikla ei kuitenkaan ole sovellettavissa tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin.

72 Unionin tuomioistuin on tulkinnut tätä säännöstä siten, että tekijänoikeuksien kollektiivinen hallinnointi on suljettu direktiivin 2006/123 16 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle (tuomio 27.2.2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 65 kohta).

73 Direktiivin 2000/31 3 artiklan 3 kohdassa säädetyn poikkeuksen tavoin tämä poikkeus on muotoiltu laajasti siten, että se koskee yleisesti tekijänoikeutta ja lähioikeuksia, joten direktiivin 2006/123 17 artiklan 11 alakohdasta ei voida johtaa minkäänlaista unionin lainsäätäjän aikomusta sulkea pois kyseisen poikkeuksen soveltamisalasta tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointipalvelut.

74 Tästä seuraa, että tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointipalvelut eivät kuulu direktiivin 2006/123 16 artiklan soveltamisalaan.

75 Koska riippumattomien hallinnointiyhteisöiden pääsyä tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaan ei ole, kuten tämän tuomion 53, 68 ja 74 kohdasta seuraa, yhdenmukaistettu kokonaan unionin tasolla, asiaa koskevien sääntöjen määrittäminen kuuluu edelleen jäsenvaltioiden toimivaltaan edellyttäen, että EUT-sopimuksen määräyksiä ja erityisesti sen perusvapauksia koskevia määräyksiä noudatetaan (ks. vastaavasti tuomio 18.9.2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, 56 kohta oikeuskäytäntöviitteineen). Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kansallista säännöstöä on tarkasteltava primaarioikeuden merkityksellisten määräysten kannalta eli käsiteltävässä asiassa SEUT 56 artiklan kannalta.

Pääasiassa kyseessä olevan toimenpiteen yhteensopivuus SEUT 56 artiklassa taatun palvelujen tarjoamisen vapauden kanssa

76 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 56 artikla on esteenä sellaisille kansallisille toimenpiteille, jotka – vaikka niitä sovelletaan erotuksetta – ovat omiaan estämään unionin kansalaisia käyttämästä tässä EUT-sopimuksen artiklassa taattua palvelujen tarjoamisen vapautta, haittaamaan sen käyttämistä tai tekemään sen käyttämisen vähemmän houkuttelevaksi (ks. vastaavasti tuomio 11.2.2021, Katoen Natie Bulk Terminals ja General Services Antwerp, C-407/19 ja C-471/19, EU:C:2021:107, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

77 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella kansallisella toimenpiteellä, siltä osin kuin siinä ei sallita sitä, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet riippumattomat hallinnointiyhteisöt tarjoavat Italiassa tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointipalveluitaan, jolloin nämä yhteisöt joutuvat tekemään edustussopimuksia kyseisessä jäsenvaltiossa sallittujen yhteishallinnointiorganisaatioiden kanssa, rajoitetaan selvästi SEUT 56 artiklassa taattua palvelujen tarjoamisen vapautta.

78 Tällaiset rajoitukset voivat kuitenkin olla oikeutettuja yleistä etua koskevista pakottavista syistä edellyttäen, että niillä voidaan taata kyseessä olevan yleisen edun mukaisen päämäärän toteutuminen eikä niillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 70 kohta).

Sellaisen yleistä etua koskevan pakottavan syyn olemassaolo, jolla kyseessä oleva rajoitus voidaan oikeuttaa

79 Oikeuskäytännössä katsotaan vakiintuneesti, että immateriaalioikeuksien suojaaminen on yleistä etua koskeva pakottava syy (tuomio 27.2.2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltainen säännöstö voidaan oikeuttaa tekijänoikeuden suojaamisen tavoitteella.

Kyseessä olevan rajoituksen oikeasuhteisuus

81 Kyseessä olevan rajoituksen oikeasuhteisuuden osalta on tarkistettava ensimmäiseksi, voidaanko rajoituksella, jolla tekijänoikeuksien hallinnointitoiminnasta suljetaan pois toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet riippumattomat hallinnointiyhteisöt, varmistaa tekijänoikeuksien suojaamiseen liittyvä yleisen edun mukainen tavoite, johon tällaisella toimenpiteellä pyritään.

82 Unionin tuomioistuin on katsonut tältä osin, että kansallisen säännöstön, jolla yhdelle hallinnointiyhteisölle myönnetään suojattujen teosten yhtä ryhmää koskevien tekijänoikeuksien hallinnoinnin osalta monopoli kyseessä olevan jäsenvaltion alueella, on katsottava olevan omiaan suojaamaan immateriaalioikeuksia, siltä osin kuin sillä mahdollistetaan tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tehokas hallinnointi sekä niiden noudattamisen tehokas valvonta kyseisen jäsenvaltion alueella (tuomio 27.2.2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 72 kohta)

83 Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin niin, että pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella säännöstöllä ei myönnetä yhdelle yhteisvalvontaorganisaatiolle tekijänoikeuksien hallinnoinnin monopolia. Tekijänoikeuksien suojasta annetun lain 180 §:ssä nimittäin sallitaan, että tätä toimintaa Italiassa voivat harjoittaa paitsi SIAE myös sellaiset yhteishallinnointiorganisaatiot, joihin viitataan asetuksessa nro 35/2017, jonka 4 §:n 2 momentissa säädetään, että oikeudenhaltijat voivat antaa oikeuksiensa hallinnoinnin ilmoittamiensa alueiden osalta valitsemalleen yhteishallinnointiorganisaatiolle tai riippumattomalle hallinnointiyhteisölle riippumatta yhteishallinnointiorganisaation, riippumattoman hallinnointiyhteisön tai oikeudenhaltijan kansalaisuus-, asuin- tai sijoittautumisjäsenvaltiosta, ja siinä täsmennetään samalla, että tämän säännöksen soveltaminen ei rajoita tekijänoikeuksien suojasta annetun lain 180 §:n soveltamista.

84 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, mainitun säännöksen vaikutuksena on estää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita riippumattomia hallinnointiyhteisöjä harjoittamasta tekijänoikeuksien hallinnointitoimintaa Italiassa, ja siinä sallitaan samalla tällaisen toiminnan harjoittaminen muihin jäsenvaltioihin asettautuneille yhteishallinnointiorganisaatioille.

85 Tässä asiayhteydessä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallinen säännöstö on omiaan takaamaan tavoitellun tavoitteen toteutumisen vain, jos se tosiasiallisesti vastaa tavoitteeseen johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla (tuomio 3.2.2021, Fussl Modestraße Mayr, C-555/19, EU:C:2021:89, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86 Näin ollen on tutkittava, täyttääkö erilainen kohtelu, josta pääasiassa kyseessä olevalla Italian säännöstöllä säädetään yhtäältä yhteishallinnointiorganisaatioita ja toisaalta riippumattomia hallinnointiyhteisöjä varten, mainitun vaatimuksen.

87 Tältä osin on todettava, että yhteishallinnointiorganisaatioiden osalta on laajasti yhdenmukaistettu pääsy tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointitoimintaan, niiden hallintoon sovellettavat säännöt ja niiden valvontakehys, kun taas riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin, kuten direktiivin 2014/26 2 artiklan 4 kohdasta käy ilmi, sovelletaan vain pientä osaa tämän direktiivin säännöksistä, minkä seurauksena useita siinä säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta näihin yhteisöihin.

88 Ensimmäiseksi on nimittäin todettava, että velvollisuutta myöntää lisenssit direktiivin 2014/26 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti objektiivisten ja syrjimättömien kriteerien perusteella sovelletaan vain yhteishallinnointiorganisaatioihin, koska riippumattomilla hallinnointiyhteisöillä on vain velvollisuus neuvotella vilpittömin mielin lisenssien myöntämisestä kyseisen artiklan 1 kohdan mukaisesti ja vaihtaa keskenään kaikki tätä varten tarvittavat tiedot. Tämän 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti vain yhteishallinnointiorganisaatioilla on velvollisuus myöntää edustamiensa oikeuksien haltijoille asianmukainen korvaus vastikkeena niiden oikeuksien käytöstä. Yhteishallinnointiorganisaatioilla on myös velvollisuus asettaa kohtuulliset tariffit suhteessa muun muassa oikeuksien käytön taloudelliseen arvoon liiketoiminnassa, kun otetaan

huomioon teosten ja muun aineiston käytön luonne ja laajuus, sekä suhteessa yhteishallinnointiorganisaation tarjoaman palvelun taloudelliseen arvoon, kun taas riippumattomat hallinnointiyhteisöt voivat vapaasti asettaa haluamansa tariffit.

89 Toisin kuin riippumattomilla hallinnointiyhteisöillä, yhteishallinnointiorganisaatioilla on lisäksi mainitun direktiivin 16 artiklan 3 kohdan mukainen velvollisuus vastata ilman aiheetonta viivytystä käyttäjien pyyntöihin ja tarjota näille lisenssiä tai, mikäli lisenssiä ei tarjota, perustella käyttäjälle, mistä syistä se ei aio lisensioida tiettyä palvelua.

90 Toiseksi on todettava, että – toisin kuin yhteishallinnointiorganisaatioilla – riippumattomilla hallinnointiyhteisöillä ei ole velvollisuutta hyväksyä oikeudenhaltijoita jäseniksi silloin, kun ne täyttävät jäsenyyteen liittyvät vaatimukset, joiden on mainitun direktiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti perustuttava objektiivisiin, avoimiin ja syrjimättömiin kriteereihin.

91 Kolmanneksi riippumattomat hallinnointiyhteisöt eivät ole velvollisia hallinnoimaan sitä pyytäneiden haltijoiden oikeuksia, kuten direktiivin 2014/26 5 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä yhteishallinnointiorganisaatioita edellytetään, paitsi jos asiassa on objektiivisesti perusteltuja syitä, kun niiden hallinnointi kuuluu niiden toimialaan, mikä merkitsee, että ne voivat vapaasti valita taloudellisesti kannattavimmat oikeuksien luokat ja jättää muiden oikeuksien hallinnoinnin yhteishallinnointiorganisaatioille. Näihin yhteisöihin ei myöskään sovelleta tämän direktiivin 5 artiklan 4 kohdassa säädettyä velvollisuutta kunnioittaa oikeudenhaltijoiden vapautta lakkauttaa valtuutus hallinnoida oikeuksia, oikeuksien luokkia tai teosten tyyppejä taikka peruuttaa oikeuksia tiettyjen alueiden osalta.

92 Neljänneksi on todettava, että direktiivin 2014/26 6–10 artiklassa olevat säännökset, joilla säädellään jäsenyyden edellytyksiä, hallintoon ja valvontaan sovellettavia sääntöjä sekä eturistiriitoja, ja direktiivin 33–35 artiklassa olevat säännöt, jotka koskevat valitusmenettelyitä ja riitojen ratkaisua, eivät sido riippumattomia hallinnointiyhteisöjä, mutta ne sitovat yhteishallinnointiorganisaatioita.

93 Viidenneksi on katsottava, ettei näihin yhteisöihin sovelleta niiden tekijänoikeustulojen hallinnointia koskevia edellytyksiä, joista säädetään direktiivin 2014/26 11–15 artiklassa, minkä avulla ne voivat maksimoida voittonsa.

94 Kuudenneksi ja siltä osin kuin on kyse tässä direktiivissä avoimuuden osalta asetetuista edellytyksistä, riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin voidaan soveltaa vain sen 20 artiklaa ja joitakin 21 artiklan säännöksiä. Erityisesti on niin, että toisin kuin yhteishallinnointiorganisaatioihin, riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin ei sovelleta direktiivin 2014/26 5 luvussa säädettyjä velvollisuuksia, muun muassa vuotuisen avoimuusraportin valmistelemista koskevaa velvollisuutta, josta säädetään sen 22 artiklassa.

95 Seitsemänneksi on vielä katsottava, että direktiivin 2014/26 III osastoa, joka koskee usean valtion alueen kattavaa musiikkiteosten verkko-oikeuksien lisensointia, ei myöskään voida soveltaa riippumattomiin hallinnointiyhteisöihin.

96 Edellä esitetyt toteamukset huomioon ottaen on katsottava, että pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa säännöstössä käyttöön otettu riippumattomien hallinnointiyhteisöjen erilainen kohtelu verrattuna yhteishallinnointiorganisaatioihin vastaa johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla tavoitteeseen suojata tekijänoikeutta, koska riippumattomille hallinnointiyhteisöille on asetettu direktiivillä 2014/26 vähäisempiä vaatimuksia kuin

yhteishallinnointiorganisaatioille siltä osin kuin on kyse erityisesti pääsystä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointitoimintaan, lisenssien myöntämisestä, hallintoon sovellettavista säännöistä sekä niihin sovellettavasta valvontakehyksestä. Näissä olosuhteissa tällaisen erilaisen kohtelun voidaan katsoa olevan omiaan takaamaan kyseisen tavoitteen toteutuminen.

97 Siltä osin kuin toiseksi on kyse siitä, mennäänkö rajoituksella, jolla tekijänoikeuksien hallinnointitoiminnasta suljetaan pois riippumattomat hallinnointiyhteisöt, pidemmälle kuin on tarpeen tekijänoikeuksien suojaamiseen liittyvän yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen varmistamista varten, on todettava, että palvelujen tarjoamisen vapautta vähemmän rajoittava toimenpide voisi olla muun muassa se, että asianomaisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan tekijänoikeuksien hallinnointipalvelujen tarjoamisen edellytykseksi asetetaan erityisiä lainsäädännöllisiä vaatimuksia, jotka ovat perusteltuja tekijänoikeuksien suojaamisen tavoitteen kannalta.

98 Näissä olosuhteissa on todettava, että pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella säännöstöllä, siltä osin kuin siinä estetään ehdottomasti kaikkia riippumattomia hallinnointiyhteisöjä, riippumatta siitä, mitä lainsäädännöllisiä vaatimuksia niihin sovelletaan niiden sijoittautumisjäsenvaltion kansallisen oikeuden nojalla, käyttämästä EUT-sopimuksessa taattua perusvapautta, näytetään ylitettävän se, mikä on tarpeen tekijänoikeuksien suojaamiseksi.

99 Edellä esitetyn valossa esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SEUT 56 artiklaa, luettuna yhdessä direktiivin 2014/26 kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa suljetaan pois yleisesti ja ehdottomasti toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta riippumattomilta hallinnointiyhteisöiltä mahdollisuus tarjota tekijänoikeuksien hallinnointipalveluita tässä ensimmäisessä jäsenvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

100 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 56 artiklaa, luettuna yhdessä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensioinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla 26.2.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/26/EU kanssa,

on tulkittava siten, että

se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa suljetaan pois yleisesti ja ehdottomasti toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta riippumattomilta hallinnointiyhteisöiltä mahdollisuus tarjota tekijänoikeuksien hallinnointipalveluita tässä ensimmäisessä jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset